

REGERINGEN

Socialdepartementet

Regeringsbeslut

I:2

2011-06-09

S2011/5702/FS
(delvis)

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag om ett mer samlat patientsäkerhetsarbete

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram ett förslag till en nationell strategi för patientsäkerhet. Syftet med strategin är att tydliggöra den långsiktiga riktningen i patientsäkerhetsarbetet och vad man vill uppnå, att skapa en nationell plattform för arbetet. Utgångspunkten för förslaget ska vara patientsäkerhetslagen (2010:659) och dess intentioner samt den nollvision som formulerades i överenskommelsen om patientsäkerhet (dnr S2010/9054/FS). I nollvisionen är strävan att eliminera antalet undvikbara vårdskador. Visionen tillsammans med lagen ska vara vägledande för inriktning av strategin. Strategin ska också innehålla ett antal uppföljningsbara mål. Målen ska ge ytterligare vägledning och syfta till att tydliggöra vilka områden som långsiktigt bör följas upp för att säkerställa att arbetet med att nå den uppsatta visionen är framgångsrikt. Socialstyrelsen ska i arbetet också beakta vad som i övrigt anförs i överenskommelsen om patientsäkerhet.

Vidare ska Socialstyrelsen ta fram ett kunskapsunderlag om vilka metoder som finns tillgängliga för att öka patientsäkerheten och analysera vilka effekter dessa metoder kan ha utifrån bästa tillgängliga kunskap. Ett förslag till hur detta underlag bör utformas ska redovisas i en delrapport. Syftet är att metoderna ska vara ett stöd för beslutsfattare i kommuner, landsting och regioner så att dessa kan styra hälso- och sjukvården och socialtjänsten genom öppna och systematiska prioriteringar.

Socialstyrelsen ska bedriva arbetet med att ta fram ett förslag till en strategi i nära samverkan med Sveriges Kommuner och Landsting, Vårdföretagarna och FAMNA samt övriga aktörer som är berörda av uppdraget. I arbetet med att ta fram förslaget ska Socialstyrelsen knyta en referensgrupp till sig bestående av berörda aktörer inklusive representanter från patientnämnder och patientrepresentanter.

Socialstyrelsens kostnader för detta uppdrag finansieras via de medel som anvisas i regeringsbeslut om precisering av uppdrag om uppgifter inom patientsäkerhetsområdet (S2010/9220/FS) som beslutas denna dag.

Socialstyrelsen ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 30 november 2012. En delredovisning av båda delarna i uppdraget ska lämnas senast den 31 maj 2012. Socialstyrelsen ska löpande informera Socialdepartementet om hur uppdraget fortlöper.

Bakgrund

En ny patientsäkerhetsreform och nya initiativ

Den 1 januari 2011 trädde den nya patientsäkerhetslagen (2010:659) ikraft. Den nya lagen innebär att alla som berörs av vården – patienter, brukare, anhöriga – får helt nya möjligheter att påverka vårdens innehåll. Patientens ställning stärks. Vårdgivaren får ett tydligt ansvar för att utreda händelser, förebygga vårdskador och se till att personalens kompetens tillgodoser kravet på god vård. Lagen slår fast att vården är skyldig att förebygga vårdskador och att involvera patienten i säkerhetsarbetet. Vårdgivaren är också skyldig att informera en patient om inträffad vårdskada.

Genom den nya lagen blir det lättare för patienten att klaga på vården. Disciplinpåföljderna varning och erinran ersätts av en utökad klagomålshandling hos Socialstyrelsen som får en skyldighet att ta emot och förutsättningslöst utreda klagomål mot hälso- och sjukvården och dess personal, både legitimerade och icke-legitimerade.

För att stödja och stärka patientsäkerhetsreformen har en rad olika initiativ initierats. En överenskommelse har tecknats mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) med syfte att genom ekonomiska incitament och med patientens behov i centrum, uppmuntra stärka och intensifiera patientsäkerhetsarbetet i landstingen. SKL arbetar på regeringens initiativ med att finna former för hur vårdgivarna bättre ska kunna leva upp till de nya kraven i den nya lagstiftningen. Vidare arbetar SKL med insatser för ett bättre patientdeltagande i patientsäkerhetsarbetet och för att ge patienter ett gott och respektfullt bemötande i samband med att en vårdskada inträffar. Socialstyrelsen utarbetar på regeringens uppdrag en patienthandbok om patientsäkerhet som ska kunna användas som ett kunskapsunderlag för patientens medverkan till säker vård.

På regeringens initiativ har det också bildats en Nationell samling för patientsäkerhet.

Behov av ett mer samlat patientsäkerhetsarbetet

Patientsäkerhetsarbetet i Sverige bedrivs i dag av en rad olika aktörer som på olika sätt arbetar för en säkrare vård. Det är angeläget att det pågår ett brett arbete, men samtidigt är det viktigt att det finns en sammanhållande kraft nationellt för de mer strategiska frågorna. Ingen enskild myndighet, vårdgivare eller aktör förfogar på egen hand över eller kan överblicka det totala vårdssystemet, av vilka de själva utgör en liten del. En viktig aspekt är förstås också kopplingen till den kommunala omsorgen eftersom många av de personer som drabbas av vårdskador flyttar fram och tillbaks mellan dessa verksamheter. Det behövs arenor och drivkrafter för att alla delar i detta system ska se sig just som en del av en helhet och för att man ska genomföra systematiska utvärderingar av de insatser som görs och återföra de resultaten till de olika aktörerna. I dag finns heller inte någon nationell strategi att samlas kring i patientsäkerhetsarbetet som tydliggör den gemensamma riktningen på arbetet.

Hälso- och sjukvården är en kunskapsintensiv verksamhet. I en sådan verksamhet är kunskapsstyrning, som komplement till regelstyrning, en nödvändighet. Riktlinjer, vägledningar och andra rekommendationer för hur man ska arbeta, samt stöd för användning och tillämpning är därför viktiga.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Lena Hellberg

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Sveriges Kommuner och Landsting
FAMNA
Vårdföretagarna